

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
КАФЕДРА АКУШЕРСТВА ТА ХІРУРГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА
(СИЛАБУС)
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
№ __28__ *НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ*
«ХІРУРГІЯ»

Реалізується в межах освітньої програми **ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА**

(назва)

за спеціальністю ____211 ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА____

на ____другому (магістерському)____ рівні вищої освіти

Суми – 2025 р.

Розробники: Наталія ГРЕБЕНИК
к.вет.н., доцент кафедри акушерства та хірургії

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри (назва кафедри)	протокол від <u>09.06.23</u> 2025 р. № <u>11</u>	
	Завідувач кафедри <u>Оксана ШКРОМАДА</u> (підпис)	

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Олександр ЧЕКАН
(підпис)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Людмила НАГОРНА
(підпис)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

Олександр КОСЕНЬКО

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

Світлана КОМЕЛОВА
(підпис)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.08. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ		
1.	Назва ОК	<i>Навчальна практика</i>

2.	Факультет/ кафедра	Факультет ветеринарної медицини Кафедра акушерства та хірургії			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для обов'язкових ОК	Освітньо – професійна програма «Ветеринарна медицина». Другого магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» Галузі знань Ветеринарна медицина Кваліфікація: Лікар ветеринарної медицини			
5.	Рівень НРК	7 рівень			
6.	Семестр та тривалість вивчення	Денна: 3 курс м5__6__ семестр, _1__ тижні			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	—			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	Денна
					30
9.	Мова навчання	українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	к.вет.н., доцент Гребеник Наталія Петрівна			
10.1	Контактна інформація	Ауд. __41__ кафедри акушерства та хірургії Понеділок з 9.00 до 15.00 год. моб.тел. +380500571090, e-mail - greb.nata@ukr.net			
11.	Загальний опис освітнього компонента	Проходження навчальної практики з дисципліни «Хірургія» є важливою складовою частиною освітнього процесу і спрямовано на оволодіння здобувачами системою професійних вмінь та навичок, а також оволодіння первинним досвідом професійної діяльності і має сприяти саморозвитку здобувача.			
12.	Мета освітнього компонента	Метою навчальної практики з дисципліни «Хірургія» є формування комплексної системи знань і полягає у набутті практичних навичок у здобувача вищої освіти, яка дозволить майбутньому фахівцю кваліфіковано володіти сучасними методами діагностування хірургічних хвороб і проводити їх моніторинг, ставити діагноз, призначати раціональні методи лікування і профілактики, мати практичні навички надання хірургічної допомоги тваринам.			
13.	Передумови вивчення ОК:	Освітній компонент базується на дисциплінах: «__анатомія__», «__фізіологія__», «__патфізіологія__», «__мікробіологія__», «__клінічна діагностика__», «__гістологія__».			
13.1	Зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП				
13.2	Матеріально-технічне забезпечення реалізації ОК	Вимоги до бази практики: наявність структур, що відповідають освітнім програмам, за якими здійснюють підготовку фахівців у закладі вищої освіти; можливість надати практикантам на час практики робочі місця; надання права користуватися бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, потрібною для			

		виконання програми практики.
14.	Політика академічної доброчесності	У випадку, якщо здобувач здає роботу іншого здобувача як свою власну, така робота анулюється і виконується повторно. У випадку списування – повторне складання відповідного завдання. У випадку використання текстових запозичень без належного цитування (академічний плагіат) - робота анулюється.
15.	Посилання на курс у системі Moodle	

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в профілі ОП) ³				Як оцінюється РНД ⁴
	ПРН ₄	ПРН ₇	ПРН ₁₇	ПРН ₁₈	
ДРН 1. Знати особливості етіології, патогенезу, симптомів, прогнозу, а також принципи лікування та профілактики хвороб. Аналізувати отримані результати та формулювати висновки та приймати рішення щодо ефективності обраних методів проведення оперативного втручання та профілактики заразних і незаразних хвороб.	x				Розгляд кейсів та аналіз ситуацій
ДРН 2. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб хірургічної патології, забруднення довкілля відходами операцій, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.		x			Вирішення ситуаційних завдань.
ДРН 3. Здійснювати облікову звітність хворих тварин, проведення операцій, використання наркотичних та сильнодіючих засобів.			x	x	Вирішення ситуаційних завдань
ДРН 4. Підготувати і захистити звіт з практики у відповідності до вимог	x	x	x	x	Доповідь-презентація звіту з практики

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

(ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми практичної підготовки з дисципліни «Хірургія»	Розподіл в межах загального бюджету часу						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з				
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	
Тема 1. Клінічна патофізіологія травми. Поняття про травму і травматизм. Реакція організму на травму. Запально-регенеративна реакція організму на травму. Дослідження травмованих тварин. Вивчення місцевих і загальних реакцій організму у разі запалення. Етіотропна і патогенетична терапія у разі хірургічних хвороб запального генезу.					4		Підручники, посібники: 1, 2. Методичне забезпечення: 3-6 Інші джерела: 7-11
Тема 2. Відкриті та закриті механічні пошкодження. Рани. Морфологія, патогенез, фази ранового процесу і типи загоювання ран. Оперативне лікування і місцева лікарська терапія ран. Закриті механічні пошкоджень (забій, гематома, лімфоекстравазат).					4		Підручники, посібники: 1, 2 Методичне забезпечення: 3-6 Інші джерела: 7-11
Тема 3 Хвороби шкіри, м'язів, кісток. Етіологія, симптоми, лікування та профілактики дерматиту та екземи. Етіологія, симптомів, лікування та профілактики міозитів і міопатозів. Хвороби кісток: переломи кісток оститу, періоститу, остеомієліту, некрозу і карієсу кістки. Опрацювання методів діагностики, лікування і профілактики хвороб кісток.					4		Підручники, посібники: 1, 2 Методичне забезпечення: 3, 5,6 Інші джерела: 8, 9,11
Тема 4. Хвороби суглобів та сухожилків, сухожилкових піхов і бурс Закриті механічні пошкодження суглобів. Етіологія, симптоми, лікування та профілактики асептичних, септичних та хронічних безексудативних процесів суглобів. Розтяг і розрив сухожилка. Рани сухожилків. Етіологія, симптоми, лікування та профілактики бурситів,					4		Підручники, посібники: 1, 2, Методичне забезпечення: 4, 5, 6 Інші джерела: 8, 10, 11

тендинітів і тендовагінітів..							
Тема 5. Хвороби нервів і мозку. Хвороби судин. Ушкодження периферичних нервів (струс, ушиб, стиснення, розтяг). Хвороби кровоносних судин: артеріїту, флебіту і тромбофлебиту. Хвороби лімфатичних судин та вузлів: лімфангоїт і лімфонуодулїт.					4		Підручники, посібники: 1, 2 Методичне забезпечення:4-6 Інші джерела:7, 9, 11
Тема 6. Хвороби в ділянці голови, потилиці, шиї та холки, грудної стінки та живота. Етіологія запалення придаткових пазух, запаленні вуха і гематомі вушної раковини. Ушиби і рани в ділянці голови, переломи кісток черепа і рогів. Запалення щелепного суглоба та вивих нижньої щелепи. Кровотеча з носа. Етіологі, лікування та профілактики хвороб у ділянці потилиці (рани, ушиби, травматичний набряк, бурсити, некроз потиличної зв'язки, гематома, лімфоекстравазат, абсцес та флегмона). Ураження яремної вени. Дивертикул стравоходу. Сторонні тіла у стравоході. Етіологія, лікування та профілактики хвороб у ділянці грудної стінки (рани, переломи ребер, остеомієліт ребра та грудної кістки, пневмоторакс, гемоторакс.) Етіологія, лікування та профілактики хвороб у ділянці живота і органах черевної порожнини (рани, гематома, абсцес та флегмона черевної стінки, заворот шлунку, сторонні тіла травного тракту)					4		Підручники, посібники: 1, 2 Методичне забезпечення: 3-6 Інші джерела:7-11
Тема 7. Хвороби в ділянці попереку, таза і хвоста. Перелом кісток таза, крижової кістки та параплегія тазових кінцівок. Розтяг крижово-клубового зчленування. Міозити спини і попереку. Вивчення аномалій анального отвору і прямої кишки. Діагностика і					4		Підручники, посібники: 1, 2 Методичне забезпечення: 3-6 Інші джерела:7-11

лікування при ранах і випадінні прямої кишки.							
Тема 8. Хвороби кінцівок Вивчення статико-динамічного апарату кінцівок. Поставка кінцівок і види кульгавості. Методи діагностики хвороб кінцівок. Хвороби в ділянці лопатки, плеча та передпліччя, ліктьового суглоба, зап'ястка та п'ястка. Хвороби в ділянці кульшового суглоба, стегна та гомілки, заплесни та плесна.					2		Підручники, посібники: 1, 2 Методичне забезпечення: 3-6 Інші джерела: 7-11
Всього					30		

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кількість годин*
ДРН 1.	Знати особливості етіології, патогенезу, симптомів, прогнозу, а також принципи лікування та профілактики хвороб Аналізувати отримані результати та формулювати висновки та приймати рішення щодо ефективності обраних методів проведення оперативного втручання та профілактики заразних і незаразних хвороб.	7	Вирішення ситуаційних завдань, володіти методами дослідження, тестування по темах робіт з використання платформи Moodle	
ДРН 2.	Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб хірургічної патології, забруднення довкілля відходами операцій, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	7	Вирішення ситуаційних завдань, володіти методами дослідження, тестування по темах робіт з використання платформи Moodle	
ДРН 3.	Здійснювати облікову звітність хворих тварин, проведення операцій, використання наркотичних та сильнодіючих засобів.	8	Вирішення ситуаційних завдань, володіти методами дослідження, тестування по темах робіт з використання платформи Moodle	
ДРН 4.	ДРН 4. Підготувати і захистити звіт з практики у відповідності до вимог	8	Вирішення ситуаційних завдань, володіти методами дослідження, тестування по темах робіт з використання платформи Moodle	

ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ (СУМАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ)

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Оформлення документів для проходження практики та інструктаж з техніки безпеки й охорони праці (щоденник з практики)	10 балів /10 %	1-й тиждень
2.	Виконання програми практики. Збирання матеріалу для написання звіту з навчальної практики.	30 балів /30%	протягом практики
3.	Написання й оформлення звіту з практики. <u>Вимоги до звіту з практики:</u> 1. Титульний аркуш (назва університету, назва документа, дані здобувача); 2. Зміст (перелік розділів і підрозділів із зазначенням сторінок; 3. Вступ (мета і завдання практики, база проходження практики, коротка характеристика місця практики); 4. Основна частина (виконані завдання та роботи, використані методи та інструменти, набуті знання, уміння і навички, фото, таблиці); 5. Висновки. 6. Список використаної літератури. 7. Додатки	35 балів / 35%	4-й тиждень
4.	Доповіді-презентації, відповіді та спільні обговорення	25 балів / 25%	4-й тиждень
	Всього	100 балів	

ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ (КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ)

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Оформлення документів для проходження практики та інструктаж з техніки безпеки й охорони праці (щоденник з практики)	0 балів	1-7 балів	7-9 балів	10 балів
	Щоденник відсутній і наявність інших об'єктів контролю не враховуються. Виставляється загальна негативна оцінка за проходження практики.	Щоденник оформлений з порушенням установлених вимог, не містить передбаченої ним інформації (зокрема щодо змісту виконаних завдань).	Щоденник у цілому містить належну інформацію, однак оформлений з порушенням установлених вимог.	Щоденник оформлено належним чином, він містить повну інформацію про діяльність практиканта.
Виконання програми практики.	0 балів	1-15 балів	16-26 балів	27-30 балів
	Здобувач вищої освіти систематично порушував установлені терміни виконання завдань. Вимоги щодо програми практики не виконано.	Здобувач вищої освіти не дотримувався календарного плану проходження практики. При цьому більшість вимог виконано, але окремі пункти змісту практики відсутні або недостатньо розкриті.	Здобувач вищої освіти у цілому дотримувався календарного плану проходження практики, однак допускав відступи від рекомендацій, при цьому виконані усі вимоги програми практики.	Здобувач вищої освіти чітко дотримувався календарного плану проходження практики. Сумлінно та вчасно виконував усі вимоги програми практики. Ним запропоновано власне вирішення поставлених задач, продемонстровано активність, цілеспрямованість, креативність.
Написання й оформлення звіту з практики	0 балів	1-15 балів	16-29 балів	30-35 балів
	Звіт не відповідає встановленим вимогам щодо змісту, не містить належної інформації про зміст, форму організації діяльності, здійснюваної під час проходження практики, містить грубі змістові помилки.	Програму практики виконано на задовільному рівні, її результати висвітлено у звіті, який при цьому містить певні неточності або не містить важливої інформації, або мають місце інші суттєві зауваження до змісту звіту.	Звіт у цілому висвітлює необхідну інформацію, передбачену вимогами, містить високу позитивну оцінку керівника, однак наявні несуттєві зауваження. Зі змісту можна зробити висновок, що програму практики виконано повною мірою і належним чином.	Звіт містить усю необхідну інформацію щодо процесу організації та результатів проходження практики. Програму практики виконано повною мірою і належним чином.
Доповідь-презентація звіту з практики	0 балів	1-9 балів	10-20 балів	21-25 балів
	За наявності негативної характеристики керівника від бази практики або керівника від кафедри позитивна оцінка практики є неможливою. У випадку, якщо Здобувач вищої освіти не виконав програму практики хоча б за одним з етапів практики й одержав 0 балів за відповідний звіт, то бали, одержані за інші звіти, не враховуються, і виставляється загальна негативна оцінка за результатами проходження практики.	Здобувач вищої освіти не дає задовільних відповідей по суті поставлених запитань, не орієнтується у програмі практики або в окремих її частинах, або припускається грубих помилок, що дають змогу зробити висновок про невиконання або неналежне виконання програми практики, свідчать про відсутність реальних результатів практики і набутих практичних навичок та вмій.	Здобувач вищої освіти демонструє належні знання, переважно орієнтується у змісті поданого звіту та в програмі практики, однак у відповідях на запитання припускається окремих неточностей.	Здобувач вищої освіти демонструє належні знання, вільно орієнтується у змісті поданого звіту та в програмі практики в цілому, чим підтверджує її виконання; надає правильні й аргументовані відповіді на всі запитання з програми практики.

ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ (ФОРМАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ)

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотній зв'язок від керівників практики та здобувачів освіти.	Під час проходження навчальної практики.
2	Перевірка та обговорення керівником і здобувачем освіти звіту з навчальної практики.	Після завершення термінів навчальної практики.
3	Усний зворотний зв'язок на звіт з практики.	Після захисту звіту з практики.

ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ (ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ECTS)

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	Визначення*
A	90-100	відмінно	<i>відмінно</i> – відмінне виконання з невеликою кількістю неточностей
B	82-89	добре	<i>дуже добре</i> – вище середнього рівня з кількома несуттєвими помилками
C	75-81		<i>добре</i> – в цілому правильно виконана робота з незначною кількістю помилок
D	69-74	задовільно	<i>задовільно</i> – непогано, але зі значною кількістю недоліків
E	60-68		<i>достатньо</i> – виконання задовольняє мінімальні критерії
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	<i>незадовільно</i> – потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку
F	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	<i>незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

* *Примітка 5: при формі підсумкового контролю «залік» - 0-59 – не зараховано, 60-100 – зараховано*

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

Підручники, посібники:

1. Панько І.С., Власенко В.М, Рубленко М.В. та ін. Загальна ветеринарна хірургія / навч. Посібник. Біла Церква: БДАУ, 2008. 328 с.
2. Панько І.С., Власенко В.М., Гамота А.А. та ін. Спеціальна ветеринарна хірургія / навч. Посібник. Біла Церква: БДАУ, 2003. 416 с.

Методичне забезпечення:

3. Стоцький О.Г. , Лазоренко А.Б. (2021) Методичні вказівки Загальна та спеціальна хірургія для лекційних занять студентів 4 курсу спеціальності 211 "Ветеринарна медицина", денної форми навчання ОС "Магістр"
4. Гребеник Н.П. (2022) Методичні вказівки «Загальна та спеціальна хірургія» щодо проведення самостійної роботи для студентів 4 курсу напряму підготовки 211 «Ветеринарна медицина» денної форми навчання освітнього ступеня «магістр», 24 с.
5. Гребеник Н.П. (2023). Методичні вказівки «Хірургічні хвороби тварин» щодо проведення самостійної роботи для студентів 5 курсу напряму підготовки 211 «Ветеринарна медицина» та 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» освітнього ступеня «магістр» 40 с.
6. Стоцький О.Г. , Лазоренко А.Б. (2021) Методичні вказівки Ветеринарна офтальмологія для самостійної роботи студентів 4 курсу 5 років навчання спеціальності 211 "Ветеринарна медицина", денної форми навчання ОС "Магістр", 2020 рік, С.32

Додаткові джерела:

7. Борисевич В.Б., Борисевич Б.В. та ін. Ветеринарно-медична офтальмологія / Навч. посібник. К.: Арістей, 2006. 212 с.
8. Власенко В.М., Тихонюк Л.А. Ветеринарна анестезіологія / Навч. посібник. Біла Церква, 2003. 336с.
9. Борисевич В.Б., Борисевич Б.В, Петренко О.Ф., Хомин Н.М. Ветеринарна ортопедія: хвороби копит і копитаць: Посіб. для студ. аграр. закл. освіти I-IV рівня акредитації зі спец. «Ветеринарна медицина» К.: ДІА, 2007. 136 с.
10. Іздепський В.Й., Стоцький О.Г., Харенко М.І. та ін. Фізіотерапія при незаразних хворобах тварин. Суми, 2006. 132 с.
11. Гамота А.А., Завірюха В.І., Крупник Я.Г., Мисак А.Р. Пухлини тварин: етіологія, патогенез, діагностика, комплексна терапія. Львів: Галицька видавнича спілка, 2007. 168 с.

Програмне забезпечення

- Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання практичних робіт
- Microsoft PowerPoint – візуалізація даних Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних
 - Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;
 - Система дистанційного навчання і контролю Moodle

Рецензія на робочу програму (силабус) навчальної практики
ОК 28 Загальна і спеціальна хірургія
Розроблену викладачем кафедри акушерства та хірургії Наталія ГРЕБЕНИК

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК.			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК).			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення.			

Член проєктної групи ОП _____

(назва)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою.			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК.			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення.			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни).			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми.			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН).			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти.			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету.			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом.			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента.			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН).			
Література є актуальною.			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти.			

Рецензент (викладач кафедри) _____

(назва)

(посада, Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(підпис)